

Aan CDA fractie Weert

Weert, 4 oktober 2016

Onderwerp : Vragen artikel 40 RvO aanpak laaggeletterdheid

Geachte fractieleden,

Bij brief van 13 september 2016 stelt u ons vragen conform artikel 40 van het RvO over aanpak laaggeletterdheid. In deze brief zijn de antwoorden op deze vragen geformuleerd.

Vraag 1

Onderkent u de mate van urgentie van dit maatschappelijk probleem voor de samenleving? Zo ja, hoe gaat de gemeente Weert bijdragen aan het Taaloffensief?

Antwoord:

We onderkennen de mate van urgentie van dit maatschappelijk probleem voor de samenleving. Het landelijke percentage van laaggeletterden geldt ook voor onze regio. In het werkgebied van Bibliocenter (Weert, Leudal, Maasgouw en Nederweert) wonen naar schatting ruim 12.000 volwassen laaggeletterden¹. Dat is ongeveer 11% van de bevolking. Ten minste 1 op de 9 volwassenen heeft naar verwachting baat bij taalontwikkeling. Dat blijkt uit een onderzoek naar kwetsbare groepen ('Ken uw doelgroep') dat in 2015 is uitgevoerd door Cubiss in opdracht van Bibliocenter.

Op grond van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) zijn gemeenten verantwoordelijk voor een onderwijsaanbod voor volwassenen gericht op de basisvaardigheden Nederlandse taal en rekenen. Gemeenten krijgen rijksmiddelen om educatietrajecten in te kopen. Op 1 januari 2015 werd de WEB op een aantal punten gewijzigd. Een belangrijke verandering in de wet betreft het stapsgewijs afbouwen van de gedwongen winkelnering bij het ROC (75% in 2015, 50% in 2016, 25% in 2017), die het formeel aanbod tot 2015 verzorgde. Een andere belangrijke wijziging in de wet is, dat gemeenten de mogelijkheid hebben om naast het zogenoemde formeel aanbod (cursussen die opleiden voor een officieel diploma of certificaat, zoals het ROC) ook non-formele activiteiten te bekostigen vanuit het WEB-budget. Non-formeel wil zeggen zonder een officieel diploma, maar wel trajecten gericht op de standaarden en eindtermen volwasseneneducatie. Deze kunnen zowel door professionals als vrijwilligers worden aangeboden. Een derde belangrijke wijziging in de wet betreft de verdeling van de rijksmiddelen. Het educatiebudget wordt niet meer naar individuele gemeenten, maar per

---

¹ Ken uw doelgroep Kwetsbare groepen Gemeentes Leudal, Maasgouw, Nederweert en Weert, augustus 2015

arbeidsmarktregio verdeeld. De wet schrijft voor dat de gemeenten die samenwerken in een arbeidsmarktregio een gezamenlijk educatieplan opstellen en regionale infrastructuur voor educatievoorzieningen tot stand brengen en onderhouden. Naar aanleiding hiervan hebben de 7 samenwerkende gemeenten in Midden-Limburg het "Beleidsplan volwasseneneducatie Midden-Limburg 2016-2017" opgesteld (zie collegebesluit van 10 mei 2016, BW-009527).

Ten aanzien van de inzet van het regionale WEB-budget is in het beleidsplan het volgende vastgelegd:

1. 75% van de educatiemiddelen worden ingezet bij het ROC Gilde Opleidingen;
2. de overige 25% van de middelen worden middels een budgetsubsidie met beleidsregel verstrekt aan andere partijen die een aanbod volwasseneducatie in de regio kunnen verzorgen. Voor de inhoud van dit aanbod is een gezamenlijke regionale "Beleidsregel non-formele educatie Midden-Limburg" opgesteld.

Op verzoek van de gemeente Weert heeft de Stichting Bibliocenter – in samenwerking met de Stichting Punt Welzijn, de Stichting Volkmeer en de Stichting Menswel – een subsidieverzoek ingediend conform de bovengenoemde beleidsregel (punt 2). Het subsidieverzoek is inmiddels gehonoreerd. Aan Bibliocenter is een éénmalige subsidie van € 102.574, - verleend voor de uitvoering van de onderstaande educatietrajecten:

- Taalprogramma tot niveau 1F (basisniveau);
- Taalprogramma tot niveau 2F (burgerschapsniveau); en
- cursus 'Digisterker'.

Voor meer informatie zie bijgevoegde 'Educatieplan Midden-Limburg West Bibliocenter'.

Een effectieve aanpak van laaggeletterdheid is alleen mogelijk wanneer partijen met elkaar samenwerken. Een aantal partijen in Midden-Limburg West heeft daarom het initiatief genomen om hun krachten te bundelen. Dit zijn Bibliocenter (initiatiefnemer), ROC Gilde Opleidingen, Punt Welzijn, gemeente Weert, Werk.Kom en (vrijwilligers)organisaties. Er is een stuurgroep/kerngroep Aanpak Laaggeletterdheid geformeerd die ondersteund wordt door de Stichting Lezen & Schrijven. De Stichting Lezen & Schrijven heeft het concept 'Taalhuis' ontwikkeld vanuit het landelijke actieprogramma 'Tel mee met Taal'. Dit is een integrale aanpak vanuit drie ministeries (SZW, OCenW en VWS) gericht op de bestrijding van laaggeletterdheid.

De oprichting van het 'Taalhuis Weert, Nederweert, Leudal en Maasgouw' is in volle gang. Er is een (concept) Plan van aanpak opgesteld waarin de verantwoordelijkheden en de taken van de betrokken partijen is uiteengezet. Iedere partner levert vanuit de eigen expertise een investering in het Taalhuis door signalering en doorgeleiding van laaggeletterden naar de voor hen meest geschikte wijze van ondersteuning. De officiële opening van het Taalhuis zal naar verwachting eind december 2016 plaatsvinden.

Vraag 2

Is het college bekend met het uitgebrachte rapport van de Algemene Rekenkamer? Zo ja, wat vindt het College hiervan?

Antwoord:

Het college is bekend met het uitgebrachte rapport van de Algemene Rekenkamer. We onderschrijven de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoeksrapport. Het is uiteraard verontrustend dat er zoveel laaggeletterden zijn in Nederland c.q. in onze regio. De doelgroep van laaggeletterden is zeer divers. Het gaat zowel om autochtonen als om allochtonen, om vrouwen en mannen, om werkenden en niet-werkenden en om jongeren en ouderen. Laaggeletterden zijn een lastig te bereiken doelgroep: wie ertoe behoren, staat nergens geregistreerd. Bovendien gaat het hier om een onderwerp waar vaak nog een taboe op rust. Een deel van de laaggeletterde groep (autochtonen) is zich bewust van

de problemen met lezen en schrijven en schaamt zich daar vaak voor. Een ander deel van de doelgroep ervaart zelf geen problemen met taal. Vaak is het bijvoorbeeld de omgeving die problemen met taalvaardigheid opmerkt.

Door meer maatschappelijke organisaties en werkgevers te betrekken bij de aanpak van laaggeletterdheid verwachten we laaggeletterdheid beter op te sporen en te bestrijden.

Vraag 3

Heeft de gemeente Weert in beeld in hoeveel situaties laaggeletterdheid een probleem is of kan zijn voor het meedoen in de Weerter samenleving?

Antwoord:

Zie antwoord bij vraag 1.

Vraag 4

Hoe probeert de gemeente Weert nu te voorkomen dat mensen met een beperkte taalvaardigheid en/of rekenvaardigheid aan de kant komen te staan? En wat zijn de resultaten tot op heden van deze activiteiten?

Antwoord:

Jaarlijks koopt de gemeente Weert educatietrajecten in bij het ROC Gilde Opleidingen. Het aanbod van Gilde Opleidingen omvat:

- Opleidingen Nederlands als tweede taal (NT2), gericht op alfabetisering.
- Opleidingen NT2, gericht op beheersing van een basisniveau Nederlandse taal (niveau A1/A2);
- Opleidingen NT2, gericht op beheersing van de Nederlandse taal op B1-niveau (Staatsexamen programma 1);
- Opleidingen Nederlands als eerste taal (NT1) en rekenen, gericht op alfabetiseren en op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs.

Voor wat betreft de resultaten tot op heden: jaarlijks nemen ongeveer 65 personen deel aan de bovenstaande opleidingen. Daarnaast worden in de wijken Keent, Groenewoud, Fatima en Boshoven wijklessen/conversatielessen Nederlands aangeboden. In 2015 hebben 55 personen deelgenomen aan deze lessen.

Tevens heeft Bibliocenter ook een aanbod ontwikkeld op het gebied van taal en werk: een mix van online diensten en contactsessies zoals Open Inloop Taal, Klik & Tik, digitale cursussen (i.s.m. Senioweb) en Digisterker. Hiervan wordt al veel gebruik gemaakt, met name in de gemeente Weert.

Vraag 5

Wordt met de huidige aanpak ook een daling van het aantal laaggeletterden bereikt?

Antwoord:

Met de huidige aanpak werden jaarlijks ongeveer 110 mensen bereikt (zie verder antwoord bij vraag 4).

Met de nieuwe aanpak (start 1 oktober 2016) en door de integrale aanpak en samenwerking met organisaties en instellingen uit de zorg, met gemeentelijke diensten, andere organisaties binnen welzijnswerk en maatschappelijke dienstverlening, onderwijs, jeugdzorg, (geestelijke) gezondheidszorg, sport, buurtverenigingen en met het bedrijfsleven verwachten we meer laaggeletterden te bereiken. Deze organisaties beschikken over een uitgebreid netwerk van diverse doelgroepen en partners en zijn gericht op het leggen van verbindingen teneinde inwoners optimaal gebruik kunnen maken van de sociale infrastructuur. Punt Welzijn is de welzijnsorganisatie met diensten op het

gebied van Opvoedingsondersteuning (VVE), jongerenwerk, buurt-, wijk- en dorpswerk, mantelzorg en informele zorg, ondersteuning vrijwilligerswerk, vluchtelingenwerk, sportstimulering en wijkaccommodaties. Potentiële cursisten kunnen herkend en toegeleid worden naar de voor hen het meest geschikte taalaanbod. Ook de gemeentelijke diensten als Vraagwijzer, WMO en WIZ kunnen potentiële klanten doorverwijzen naar het taalaanbod. Tevens zullen meer mensen met een taalachterstand gekoppeld worden aan taalmaatjes, zodat de toegang tot een taalcursus eenvoudiger wordt.

Tijdens de projectperiode (1 oktober 2016 tot en met 31 december 2017) zullen tussentijdse evaluaties plaatsvinden. Een eindevaluatie is voorzien in december 2017.

Vraag 6

Met welke organisaties werkt de gemeente Weert samen bij de aanpak van laaggeletterdheid?

Antwoord:

De belangrijkste samenwerkingspartners van de gemeente Weert op het gebied van laaggeletterdheid zijn het ROC Gilde Opleidingen, Bibliocenter, Stichting Lezen&Schrijven, Punt Welzijn, Werk.Kom, werkgevers (De Risse) en scholen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

M.H.F. Knaapen
gemeentesecretaris

A.A.M.M. Heijmans
burgemeester